

CMAS

Стандарт за водолаз спасител (Rescue diver)

Въведение: Този стандарт е официално издание на български език на международния стандарт на CMAS: Rescue diver.

Преводът е направен от Българската национална асоциация по подводна дейност (БНАПД). Изданието има същия статут като изданията на официалните езици на CMAS.

Изданието на български език на този стандарт е одобрено от Управителния съвет на БНАПД.

Стандарт за водолаз спасител (Rescue diver)

РАЗДЕЛ „А“

Въведение

1. Обхват и цел
- 1.1 Международната система за сертифициране на водолази CMAS, предвижда едно ниво CMAS водолаз спасител.
- 1.2 Стандартът на CMAS за обучение на водолази спасители уточнява следното:
  - 1.2.1 Способностите, които участникът трябва да постигне/придобие, за да му се присъди, сертификация CMAS водолаз спасител от инструктор на CMAS, което показва, че е оценен и е изпълнил или надвишил минималните изисквания за сертифициране като CMAS водолаз спасител;
  - 1.2.2 Специфичните условия, при които трябва да се осигури обучение; и
  - 1.2.3 Минималните изисквания за съдържание на учебната програма за обучение за сертифициране, като CMAS водолаз спасител.
- 1.3 Изискванията на този CMAS стандарт са предназначени да бъдат изчерпателни, но с общ характер. Тоест, стандартът представя всички необходими тематични области съществени за сертифицирането на CMAS водолаз спасител, но не дава подробен списък с умения и знания, които да се обхванат от всяка област.
- 1.4 Въпреки, че вида на информацията е очертан и изглежда в логична последователност, това не трябва да се разглежда, като план на урок. Това означава, че редът в който информацията е представена в този стандарт, макар и логична като рамка за основните изисквания на конкретния стандарт, не е задължително да определя последователността на учебния план. Също така изискванията, представени в този стандарт не поставят акцент върху определена област или начина на преподаване на материята/съдържанието. По-скоро трябва да се ползват рамка на курса, учебни планове и други образователни пособия, подготвени от CMAS Федерацията отговорна за обучението на CMAS водолаз спасител, като насоки за последователността и акцента, изисквани за съдържанието на курса представени в този стандарт. Решения относно

последователността и наблягането на определени части от тематиката са по преценка на инструктора на CMAS в съответствие с изискванията на CMAS Федерацията и в контекста на околната среда, характеристиките/способностите на участника и други важни съображения.

- 1.5 Този стандарт представлява минимални изисквания, което означава, че CMAS федерациите и CMAS водолазни центрове мога да добавят определени знания и водолазни умения съобразени с местните условия в определен район.
- 1.6 Този CMAS стандарт е приложим за всички CMAS федерации, CMAS водолазни центрове и инструктори на CMAS представляващи обучение от името на CMAS федерацията или CMAS водолазен център.

РАЗДЕЛ „Б“

Термини и определения

- 1.1 В тези стандарти, освен ако контекстът не посочва друго –
  - 1.1.1 **„Оценка на пострадал водолаз“** означава първична и вторична оценка на водолаз, който е претърпял инцидент.
  - 1.1.2 **„Асистирано изплуване“** включва техниката на издигане отзад чрез контролирана плаваемост, техниката на издигане отпред чрез контролирана плаваемост и техника за обвързано издигане.
  - 1.1.3 **„CDC“** означава CMAS водолазен център, който е регистриран в Международния технически комитет на CMAS и е приет в „CMAS International“
  - 1.1.4 **„Сертифициране“** означава издаване на CMAS сертификационна карта (C-card), удостоверяваща, че курсистът е изпълнил всички изисквания на определена CMAS програма за обучение на водолази. Издава се или от „CMAS International“ или от CMAS национална федерация при получаване на писмено потвърждение от инструктора за задоволително изпълнение на всички изисквания на курса от участника, като също е документирано в личния му водолазен дневник.
  - 1.1.5 **„CMAS водолаз водач“** означава лице, което към момента е сертифицирано, като CMAS водолаз „три звезди“ и който е одобрен от CMAS International“ или от CMAS национална федерация да организира и провежда водолазни спускания в открити води, както и да асистира на CMAS инструктор при обучения в открити или защитени води.
  - 1.1.6 **„CMAS национална федерация“** означава национална федерация, която е член на Международния технически комитет на CMAS и е приета в „CMAS International“.
  - 1.1.7 **„CMAS инструктор“** означава лице, което в момента е сертифицирано и одобрено от „CMAS International“ или неговата CMAS национална федерация да провежда обучение на водолази и да възлага издаването на сертификат CMAS водолаз.
  - 1.1.8 **„Компетенции“** означава съвкупност от свързани знания, умения и становища представени в специфичен стандарт при точно определени условия.
  - 1.1.9 **„Закрита вода“** означава плувен басейн с дълбочина подходяща за дадена дейност или друга водна площ, която предлага условия подобни на тези на плувен басейн по отношение на видимост, дълбочина, движение на водата и достъп.
    - 1.1.10 **„CPR“** означава кардио-респираторна ресусцитация.
    - 1.1.11 **„Декомпресионно спускане“** означава спускане, което изисква задължително извършване на декомпресионни спирки под вода.
    - 1.1.12 **„Устройство за аварийна сигнализация“** означава устройство подходящо за мястото на провеждане на гмуркането в откритата вода, което може да се използва за привличане на вниманието на осигурителите на повърхността или на търсещата група, ако водолаза

- или водолазната група се отдалечат, като интегрирана към водолазната жилетка свирка, сигнално огледало, аварийен буй и др.
- 1.1.13 **„Асистент при обучение“** означава CMAS инструктор „една звезда“ или CMAS водолаз водач (три звезди).
- 1.1.14 **„Знания“** специфична информация, необходима на курсиста за развиване на умения и поведение за ефективно изпълнение на водолазни задачи/задължения.
- 1.1.15 **„Минимална водолазно оборудване с учебна цел/при обучение“** означава оборудването, което трябва да носи инструктора на CMAS, неговите асистенти и курсистите докато упражняват уменията определени за открита и закрыта вода в програмата за обучение на CMAS водолаз спасител. Това оборудване включва най-малко следното:
- Маска
  - Шнорхел
  - Плавници
  - Предпазен костюм (ако е подходящо)
  - Баластна система с възможност за бързо освобождаване
  - Водолазна бутилка и кран
  - Система за прикрепване на водолазна бутилка
  - Устройство за компенсиране на плаваемостта
  - Водолазен автомат (регулатор)
  - Алтернативен източник на въздух (може да е от система с октопод до дублираща дихателна система с отделен източник на газ)
  - Подводен уред за измерване на налягане (манометър за въздух)
  - Уред за измерване на време
  - Уред за измерване на дълбочина (дълбокомер)
  - Режещ инструмент (ако не е забранено от законодателството)
  - Сигнално устройство (акустично, оптично)
- 1.1.16 **„Неврологичен преглед“** означава структуриран преглед на централната нервна система на пострадалия водолаз скоро след възникване на водолазния инцидент с цел да се осигури на лекаря ценна информация в помощ при лечението на пострадалия.
- 1.1.17 **„Бездекомпресионно спускане“** означава спускане, което не изисква задължително спиране за декомпресия във водата.
- 1.1.18 **„Открита вода“** означава водно пространство значително по-голяма от плувен басейн, предлагащо условия характерни за естественото състояние на водните площи в региона.
- 1.1.19 **„Спускане/упражнение в открита вода“** означава контролирано водолазно (SCUBA) обучение в открита вода за изпълнение на изискванията на програмата за сертифициране като CMAS водолаз спасител, и като минимум се състои от следното:
- Инструктаж (брифинг)
  - Подготовка за спускане
  - Проверка преди спускане
  - Подходящ метод за влизане във водата
  - Процедури при спускане
  - Дейност под вода в продължение на поне 15 мин. на дълбочина между 5 и 20 метра.
  - Подходящ метод за излизане от водата
  - Разбор (дебрифинг)
  - Процедури след спускане, включително грижа за оборудването
  - Записване на профила на спускането в личната водолазна книжка на курсиста
- 1.1.20 **„Участник“** означава лице, което отговаря на условията за участие в програмите за обучение на водолази на CMAS и формално се е записало в такава програма,

- представена от водолазен инструктор на CMAS. Синоним на понятието са „курсист“, „кандидат“ или „учащ“.
- 1.1.21 **„Оценка на риска“** означава идентифициране на опасностите и кого могат да засегнат
- 1.1.22 **„Осигурител“** означава сертифициран CMAS водолаз спасител, оборудван с „комплект № 1“, който може да се притече на помощ по време на упражненията за спасяване/спасяване или друга дейност на повърхността.
- 1.1.23 **„SCUBA“** означава автономен подводен дихателен апарат (автономен водолазен апарат)
- 1.1.24 **„Умение“** означава способност научена и усвоена чрез обучение за извършване на действия които водят до конкретен желан резултат.
- 1.1.25 **„Надзор/Наблюдение“** тъй като е свързано с обучение в закрыта и открита вода означава определено ниво на надзор определено от водолазен инструктор на CMAS или CMAS водолаз водач за осигуряване на безопасност на водолазната дейност. Необходимото ниво се определя, като пряк или косвен надзор и се дефинират както следва:
- **„Пряк надзор“** означава визуално наблюдение и оценка на уменията и действията на курсистите от водолазен инструктор на CMAS или CMAS водолаз водач. Прекият контрол изисква индивидуално наблюдение и оценка на уменията необходими за сертифициране, като курсистът се придружава под вода.
  - **„Косвен надзор“** означава цялостен контрол, общо наблюдение и оценка на изпълняваните действия от курсиста. Инструкторът трябва лично да присъства на полигона за обучение и да бъде готов да се притече на помощ на курсиста при нужда.

РАЗДЕЛ “В”

Програма на CMAS за обучение на “Водолаз спасител”

1. Цел

- 1.1 Целта на този стандарт е да представи изискванията за обучение за сертифициране като CMAS водолаз спасител

2. Предмет и цел

- 2.1 Тази програма има за цел развие у водолазите на CMAS умения за спасяване, което ще им позволи да разберат по-добре основните причини за аварийни ситуации при спускане, как да предотвратят инциденти при спускане, как да оказват помощ/спасяват водолаз при спешен случай, както и да процедурат ефективно и ефикасно при злополука.
- 2.2 Конкретните цели на програмата са:
- 2.2.1 Да представи на курсиста общ преглед на програмата за обучение, да го въведе в CMAS, както и в международната система за сертифициране на водолази CMAS.
- 2.2.2 Да развие познанията на курсиста за често срещаните причини за възникване на аварийни ситуации и стрес у водолаза.
- 2.2.3 Да развие способностите на курсиста по-лесно да разпознава аварийните ситуации или нуждата от оказване на помощ.
- 2.2.4 Да развие знанията на курсиста за процедурите за действие в аварийна ситуация и оказване на първа помощ.
- 2.2.5 Да запознае курсиста със стойността и значението на оказването на първа помощ и водолазното аварийно оборудване.

- 2.2.6 Да запознае курсиста с основните правила при водене на спасяване/спасителна процедура.
- 2.2.7 Да запознае курсиста с основните правила за опазване здравето и безопасността на спасителя.
- 2.2.8 Да запознае курсиста с възможностите за по-нататъшно кариерно развитие.
- 2.2.9 Да развие способностите на курсиста за справяне с аварийна ситуация съгласно описаните основни умения използвани на сушата.
- 2.2.10 Да развие способностите на курсиста за справяне с аварийна ситуация съгласно описаните основни умения в защитена закрыта вода, което ще му позволи безопасно да ги използва при обучението в открита вода.
- 2.2.11 Да развие способностите за оказване на помощ в открита вода на курсиста, като му предостави възможност да участва и демонстрира тези свои умения и опит в поне две тренировъчни спускания в открита вода.

3. **Класификация**

- 3.1 Програмата за обучение на CMAS водолаз спасител е класифицирана като средно ниво специализация.

4. **Компетенции на сертифицирания CMAS водолаз спасител**

- 4.1 CMAS водолазът спасител трябва така да бъде обучен, че с оценяването съгласно чл. 13 от този стандарт, ще се счита, че той притежава достатъчно знания, умения и опит да избягва аварийни ситуации при спускане, да разпознава често срещаните причини за тях, да оказва съдействие на друг водолаз при нужда, да предприема подходящи действия при спешен случай и да ги ръководи по ефективен и ефикасен начин.
- 4.2 CMAS водолазът спасител е квалифициран да съдейства за предотвратяване на аварийни ситуации при спускане, при нужда да осъществи спасителна дейност, да обезпечи елементарно животоподдържане и окаже първа помощ на пострадалия и/или ръководи спешния случай по ефективен и ефикасен начин до момента на предаване на потърпевшия водолаз на Спешна медицинска помощ, използвайки различни техники и ресурси.
- 4.3 Параметрите в рамката на които CMAS водолазът спасител е квалифициран са в съответствие с другите негови сертификации, освен ако не е придружен от инструктор на CMAS при всяко спускане в открита вода.
- 4.4 Когато са необходими допълнителни инструкции, те мога да се осигурят от подходящо квалифициран инструктор на CMAS.
- 4.5 Ако е придружен от инструктор на CMAS, сертифицирания CMAS водолаз спасител може да трупа допълнителен опит, над изискванията, и да развива своите умения във воденето в по-предизвикателни условия за спускане (т.е. увеличена дълбочина и течение, намалена видимост, екстремни температури), предназначени за по-високо ниво на квалификация.

5. **Целева група**

- 5.1 Тази програма за обучение е предназначена за сертифицирани CMAS водолази, които са здрави, в добра физическа форма, имат добра плувна подготовка и имат желанието да подобрят своите знания и умения в аварийна ситуация.

6. Предпоставки за обучение

6.1 Инструкторът на CMAS трябва да се увери, че участникът отговаря на следните условия за участие в тази програма за обучение:

6.1.1 Години

6.1.1.1 Курсистът трябва да има навършени 15 години; няма горна възрастова граница

6.1.2 Предходни водолазни сертификати или опит

6.1.2.1 За да се запише за програмата за обучение на CMAS водолаз спасител, кандидатът трябва да удостовери пред инструктора на CMAS следното:

6.1.2.1.1 Водолазни сертификати

6.1.2.1.1.1 CMAS водолаз една звезда или равностоен

6.1.2.1.1.2 CMAS администратор на кислород или равностоен (ако не е забранено от законодателство)

6.1.2.1.2 Други сертификати

6.1.2.1.2.1 Валиден сертификат за оказване на първа помощ и кардио-пулмонална ресусцитация (да е валиден към датата на сертифициране като CMAS водолаз спасител).

6.1.2.1.3 Водолазен опит

6.1.2.1.3.1 Участникът трябва да представи доказателство за поне двадесет (20) регистрирани спускания в открита вода.

6.1.3 Физическа подготовка и оценка на плувната техника

6.1.3.1 Участникът трябва реално да демонстрира своите основни умения в плувната техника, като изпълни пред инструктор на CMAS следното:

6.1.3.1.1 Непрекъснато плуване на дистанция от 200 м. (двеста метра) по повърхността; и

6.1.3.1.2 10 мин. (десет минути) плуване без маска, плавници и шнорхел или други помощни средства

6.1.4 Медицинско свидетелство/декларация

6.1.4.1 Участникът попълва медицинска декларация изискван от CMAS федерацията преди да е взел участие в каквито и да било дейности във водата. Курсистите трябва да спазват всички условия преди да продължат с обучението. За участници с особености в медицинската декларация се изисква потвърждение от лекар, като годни за подводна дейност, без условия или ограничения, преди да вземат участие в дейности на вода. Не се приема медицинско потвърждение, когато е подписано от участник в курса.

6.1.5 Осъзнаване и приемане на риска

6.1.5.1 Участниците в тази програма за обучение следва да бъдат информирани за присъщите рискове при спускане с автономен дихателен апарат.

6.1.5.2 Когато участникът е непълнолетен се изисква подписване на съответните формуляри от родител или настойник.

7. Изисквания за сертифициране

- 7.1 За да бъде сертифициран като CMAS водолаз спасител, курсистът трябва да:
  - 7.1.1 Отговаря на всички условия за участие в тази програма описани в т. 6 от този стандарт;
  - 7.1.2 Премине успешно оценяване на теоретичните знания както е предвидено в т. 13.1 от настоящия стандарт;
  - 7.1.3 Премине успешно оценяване на знанията приложени на практика/практическото прилагане на знанията описани в т. 13.2 от този стандарт;
  - 7.1.4 Премине успешно оценяване в закрыта вода съгласно т. 13.3 от настоящия стандарт;
  - 7.1.5 Премине успешно оценяване в откритата вода съгласно т. 13.4 от стандарта;
- 7.2 Инструкторът на CMAS има право да откаже сертифицирането на курсиста, ако по негова преценка той не се е представил задоволително в повечето или в нито едно от изискванията за сертифициране, както е описано в т. 7.1 от този стандарт.

8. Обхват на програмата за обучение

8.1 Съдържание

- 8.1.1 За постигне целта и задачите, предвидени в т.2 от настоящия стандарт, Програмата за обучение на CMAS водолаз спасител е съставена в следните (4) четири раздела:
  - 8.1.1.1 **Теоретичен раздел**, който е концентриран върху определени изисквания за необходими познания за спасяване при спускане, предвидени в т. 9 от настоящия стандарт;
  - 8.1.1.2 **Част за прилагане на практически знания**, която се концентрира върху развитието на практически умения за спасяване на сушата, както е предвидено в точка 10.1.
  - 8.1.1.3 **Част закрыта вода** – концентрира се върху проверка на определени първоначални водолазни умения, както и развиване на определени основни способности за спасяване в среда на защитена закрыта вода, предвидени в т.10.2 от този стандарт, за да се осигури на курсиста безопасно участие в частта за откритата вода; и
  - 8.1.1.4 **Част откритата вода**, която се състои от провеждане на поне две (2) тренировъчни спускания за спасяване под надзор в откритата вода, при които курсистът трябва да демонстрира вещина в своите умения, съгласно т. 10.3 от настоящия стандарт.

8.2 Ограничения за сертифицирането на CMAS водолаз спасител

- 8.2.1 CMAS водолазът спасител е сертифициран за спускане само в лимита на предходните си сертификации и в условия и пространства подобни, равни или по-добри от тези в които е получил обучението си.
- 8.2.2 В случай, че условията за спускане се различават значително от досегашния му опит, CMAS водолазът спасител, изисква съответни насоки от инструктор на CMAS или CMAS водолаз водач преди да вземе участие в такава дейност.
- 8.2.3 Следните дейности са извън нивото на компетентност на сертифициран CMAS водолаз спасител:
  - 8.2.3.1 Всяка спасителна техника или подобна дейност, която е извън обхвата на тази програма за обучение е в компетенциите на подходящо подготвените служители на Спешната медицинска помощ.
  - 8.2.3.2 Всяка медицинска интервенция или подобна дейност, която е извън обхвата на тази програма за обучение е в компетенциите на подходящо обучените и сертифицирани служители на Спешната медицинска помощ.
  - 8.2.3.3 Всяка медицинска интервенция или подобна дейност, която е извън обхвата на тази програма за обучение е в компетенциите на подходящо обучен лекар; и
  - 8.2.3.4 Всяка спасителна дейност, животоподдържане, оказване на първа помощ или подобни действия, които са забранени от закона.

9. Необходими теоретични познания

9.1 Въведение

- 9.1.1 Следната информация следва да се предостави на курсиста преди или по време на първото учебно занятие:
  - 9.1.1.1 Цел и задачи на програмата за обучение на CMAS водолаз спасител (т. 2 от стандарта)
  - 9.1.1.2 Компетенции на CMAS водолаз спасител (т. 4 от този стандарт)
  - 9.1.1.3 Предпоставки за участие в програмата за обучение (т. 6 от този стандарт)
  - 9.1.1.4 Други изисквания, които трябва да включват следното:
    - 9.1.1.4.1 Разходите за участие в обучението;
    - 9.1.1.4.2 Медицинска годност, както и важността на редовните прегледи;
    - 9.1.1.4.3 Възможности/изисквания за сключване на застраховка в съответствие с националните разпоредби (ако е приложимо); и
    - 9.1.1.4.4 Договорно споразумение, включително условията свързани с подписването, доставката и прекратяване на договора.
  - 9.1.1.5 Обхватът на програмата за обучение включва следното:
    - 9.1.1.5.1 Съдържание (вж. т.8.1 от стандарта); и
    - 9.1.1.5.2 Ограничения за евентуална сертификация (вж. т. 8.2 от стандарта)
  - 9.1.1.6 Законодателството, свързано с гмуркането и / или законовите изисквания, приложими за курсиста в страната в която е представена програмата за обучение.
  - 9.1.1.7 Специфичните изисквания за оборудване на участника по време на програмата за обучение.
  - 9.1.1.8 Местните съображения относно околната среда, които ще окажат въздействие върху участника и/или представянето на програмата за обучение на водолази.
  - 9.1.1.9 Средствата и методите за оценка на знанията и уменията на участника (вж. т. 13 от настоящия стандарт).
  - 9.1.1.10 Изискванията за сертифициране /успешно завършване на програмата за обучение (вж. т. 7 от стандарта).
  - 9.1.1.11 Специфичните процедури и график за провеждане на обучението.
  - 9.1.1.12 Обстоятелството, че се събират лични данни на участника и че тези записи могат да бъдат предадени на CMAS федерацията или CMAS international. Личните данни, които инструкторът на CMAS следва да събере и съхранява най-малко пет (5) години включват:
    - 9.1.1.12.1 Име, адрес и дата на раждане;
    - 9.1.1.12.2 Медицинско удостоверение;
    - 9.1.1.12.3 Информация за предходни курсове/сертификации, придобит опит;
    - 9.1.1.12.4 Прогреса на курсиста;
    - 9.1.1.12.5 Данни за сертификация след приключване на обучението;
  - 9.1.1.13 По време на първото занятие, на участникът се предоставя следната информация за CMAS:
    - 9.1.1.13.1 CMAS като международен орган за ръководство на подводния спорт
    - 9.1.1.13.2 Връзката между клуба/водолазното училище и CMAS
    - 9.1.1.13.3 Международната система за сертифициране на водолази CMAS
    - 9.1.1.13.4 Място на програма за обучение на CMAS водолаз една звезда в международната система за сертифициране на водолази на CMAS

9.2 Чести причини за аварийни ситуации при гмуркане и стрес при водолаза

- 9.2.1 Участникът трябва да има подходящи знания относно основните причини за възникване на аварийни ситуации при спускане и стрес у водолаза, включително следното:
  - 9.2.1.1 Проблеми свързани с оборудването (вкл. прекаляване с тежестите и кога трябва да се освободим от баластната система)
  - 9.2.1.2 Проблеми свързани с температурата
    - 9.2.1.2.1 Прегряване

- 9.2.1.2.2 Топлинен удар
- 9.2.1.2.3 Шок
- 9.2.1.2.4 Хипотермия (вкл. процедури за последващо затопляне)
- 9.2.1.3 Пренапрягане
- 9.2.1.4 Паника
- 9.2.1.5 Наранявания свързани с налягането
- 9.2.1.5.1 Декомпресионна болест
- 9.2.1.5.2 Артериална газова емболия
- 9.2.1.5.3 Други наранявания на белите дробове
- 9.2.1.6 Удавяне
- 9.2.1.7 Морски живот
- 9.2.1.8 Условия на околната среда

9.3 Разпознаване на аварийна ситуация и бедстващ водолаз

- 9.3.1 Курсистът трябва да притежава подходящи знания относно идентифицирането на спешни случаи или водолаз в нужда, както на повърхността така и под вода, включително следното:
  - 9.3.1.1 Разпознаване признаците на стрес
    - 9.3.1.1.1 Физически стрес
    - 9.3.1.1.2 Психологичен стрес
    - 9.3.1.1.3 Стесняване на перцепцията (сетивното възприятие)
  - 9.3.1.2 Разпознаване признаците за умора у водолаза
  - 9.3.1.3 Разпознаване признаците за паника у водолаза

9.4 Спасителни процедури при спускане и лечение на наранявания

- 9.4.1 Участникът трябва да притежава подходящи познания относно процедурите за спасяване при водолазни спускания, както и лечението на наранявания при спускане, включително следното:
  - 9.4.1.1 Техники за самопомощ
  - 9.4.1.2 Първа помощ при често срещани травми от морски обитатели
  - 9.4.1.3 Подпомагане/спасяване при плуване
  - 9.4.1.4 Стрес при критичен инцидент
  - 9.4.1.5 Първа помощ при баротравми
  - 9.4.1.5.1 Декомпресионна болест
  - 9.4.1.5.2 Артериална газова емболия
  - 9.4.1.5.3 Други наранявания на белите дробове
  - 9.4.1.6 Удавяне, полуудавяне и лечение
  - 9.4.1.7 Подпомагане на повърхността и под вода на водолаз, който реагира
  - 9.4.1.8 Изплуване с водолаз, който не реагира
  - 9.4.1.9 Извеждане на реагиращ и нереагиращ водолаз
  - 9.4.1.10 Съображения за отстраняване на оборудването
  - 9.4.1.11 Техники за оказване на първа помощ на вода на водолаз, който не диша
  - 9.4.1.12 Процедури при липсващ водолаз включително начини на търсене

9.5 Оказване на първа помощ и аварийно оборудване при спускане

- 9.5.1 Курсистът трябва да притежава подобаващи знания относно стойността и ползата от оказване на първа помощ и наличие на аварийно оборудване, включително следното:
  - 9.5.1.1 Комплект за първа помощ
  - 9.5.1.2 Маска за обдишване
  - 9.5.1.3 Спешен комплект за подаване на кислород
    - 9.5.1.3.1 Подпомагане на водолаза
    - 9.5.1.3.2 Различни видове системи за подаване на кислород
    - 9.5.1.3.3 Правила за използване и рискове при употребата на кислород
  - 9.5.1.4 Автоматичен дефибрилатор (не е задължителен и ако не е забранен от закона)

9.5.1.5 Предназначение и използване на устройства за зрителна и звукова сигнализация

9.5.1.6 Специализирано оборудване

9.6 Управление на спасяването

9.6.1 Оценка на безопасността на полигона/мястото за спускане

9.6.2 Управление на обстановката (включително ръководене на спасителния екип)

9.6.3 Начин за провеждане на неврологичен преглед

9.6.4 Евакуация и професионално лечение

9.6.4.1 Спешна медицинска помощ

9.6.4.2 Хипербарна камера – ползи за пострадалия при водолазно спускане

9.6.5 Изготвяне на писмен план за действие при аварийна ситуация. Курсистите трябва изготвят такъв план, включително стъпките за действие при спешен случай за мястото на спускането определено от инструктора на CMAS

9.6.6 Елементи на писмения доклад за инцидента

9.6.7 Записване на факти

9.6.8 Запазване на екипировката след инцидент

9.7 Здраве и безопасност на спасителя

9.7.1 Рискове за спасителя

9.7.2 Физическо състояние

9.7.3 Необходимост от актуализиране на уменията за спасяване и оказване на спешна помощ

9.8 Кариерно развитие

9.8.1 Кандидатът трябва да бъде информиран за следното:

9.8.1.1 Възможностите във водолазното спускане се разширяват като сертифициран CMAS водолаз спасител

9.8.1.2 Различните програми на CMAS за обучение на водолази, които могат да бъдат посетени като сертифициран CMAS водолаз спасител

10. Необходими умения за спасяване

10.1 Част за прилагане на практически знания

10.1.1 Курсистът трябва да усвои следните умения на сушата:

10.1.1.1 Идентифициране на опасностите

10.1.1.2 Изкуствено дишане и CPR

10.1.1.3 Използване на маска за обдишване

10.1.1.4 Техники за подаване на кислород (когато не е забранено от закон)

10.1.1.5 Автоматичен дефибрилатор (не е задължителен и ако не е забранен от закона)

10.1.1.6 Използване на комплект за първа помощ и друго специализирано оборудване за третиране на наранявания при спускане

10.1.1.7 Оценка на пострадалия при спускане

10.1.1.8 Извършване на неврологичен преглед

10.1.1.9 Попълване на съответните формуляри/документация за докладване на произшествие

10.1.1.10 Повикване на Спешна медицинска помощ чрез телефон/радио

10.2 Умения в закрыта вода

10.2.1 Участникът трябва да демонстрира и да бъдат оценени способностите му, ползвайки цялото оборудване, което има намерение да използва в частта за открита вода в тази тренировъчна програма, за да се определи дали се нуждае от допълнително упражнение преди да се продължи с обучението за спасителни умения, изброени в т.10.2.2

10.2.1.1 Проверка преди спускане

10.2.1.2 Техники за влизане

10.2.1.3 Махане и смяна на регулатор

10.2.1.4 Чистене на маска

10.2.1.5 Контрол на плаваемостта

10.2.1.6 Техники за излизане

10.2.2 Курсистът трябва да овладее следните умения в закрыта вода преди да се изпълнят в открити води:

10.2.2.1 Използване на визуални и звукови сигнални устройства

10.2.2.2 Преодоляване на схващане

10.2.2.3 Установяване на плаваемост на повърхността (самостоятелно и на друг водолаз)

10.2.2.4 Осигуряване на проходимост на дихателните пътища

10.2.2.5 Подаване на въздух на водолаз симулиращ липсата на дихателен газ (т.е. използване на алтернативен източник на въздух)

10.2.2.6 Преодоляване на световъртеж/вертиго

10.2.2.7 Правилна реакция при уморен водолаз на повърхността или под вода

10.2.2.8 Правилна реакция при паника на водолаз на повърхността или под вода

10.2.2.9 Помощ от брега (хвърляне на спасителен пояс или въже)

10.2.2.10 Влизане във вода при реакция на аварийна ситуация

10.2.2.11 Асистиране при плуване

10.2.2.12 Изплуване с водолаз в безсъзнание чрез поне 3 различни техники

10.2.2.13 Най-малко два метода за извличане на водолаз

10.2.2.14 Извличане (на водолаз в съзнание и в безсъзнание)

10.2.2.15 Реакция на водолаз, симулиращ пренапрежение

10.2.2.16 Прилагане на модели за търсене под вода (ако условията в закрыта вода са подходящи за преподаване на тези умения)

10.3 Умения в откритата вода

10.3.1 Участникът трябва да може да демонстрира следните умения в откритата вода:

10.3.1.1 Преодоляване на схващане

10.3.1.2 Установяване на плаваемост на повърхността (самостоятелно и на друг водолаз)

10.3.1.3 Осигуряване на проходимост на дихателните пътища

10.3.1.4 Подаване на въздух на водолаз симулиращ липсата на дихателен газ (т.е. използване на алтернативен източник на въздух)

10.3.1.5 Преодоляване на световъртеж/вертиго

10.3.1.6 Правилна реакция при уморен водолаз на повърхността или под вода

10.3.1.7 Правилна реакция при паника на водолаз на повърхността или под вода

10.3.1.8 Помощ от брега

10.3.1.9 Влизане във вода при реакция на аварийна ситуация

10.3.1.10 Асистиране при плуване

10.3.1.11 Изплуване с водолаз в безсъзнание чрез поне 3 различни техники

10.3.1.12 Най-малко два метода за извличане на водолаз

10.3.1.13 Извличане (на водолаз в съзнание и в безсъзнание)

10.3.1.14 Реакция на водолаз, симулиращ пренапрежение

10.3.1.15 Прилагане на поне един метод за търсене под вода

11. Теоретични параметри на обучението

11.1 Инструкторът на CMAS трябва да осигури подходяща среда за провеждане на обучението, като специално помещение, в което курсистите могат да работят без да се разсейват. Освен това мястото трябва да предоставя на курсистите необходимите удобства и пособия (място за водене на записки, справочни материали, компютър, аудио или видео материали) за да се гарантира, че участниците са в състояние да усвоят представяната им информация.

11.2 На всеки участник се предоставят съответни учебни материали, отпечатани или в електронен формат, които ще му помогнат в овладяването на необходимите теоретични понятия и принципи.

12. Практически параметри на обучението

12.1 Оценка на риска

12.1.1 Инструкторът на CMAS осигурява извършване на оценка на риска преди всяко спускане в закрыта или открыта вода и ще предприеме необходимите действия, за да гарантира, че рисковете са контролирани доколкото е разумно и възможно. Следните фактори се считат за част от тази оценка, като се вземат предвид възможностите на участниците:

- 12.1.1.1 Движение на водата (течения, вълни и др.)
- 12.1.1.2 Дълбочина
- 12.1.1.3 Видимост под вода
- 12.1.1.4 Замърсяване
- 12.1.1.5 Начини за влизане и излизане от водата
- 12.1.1.6 Зони с ограничен достъп
- 12.1.1.7 Съответствие на мястото за спускане с планираните действия
- 12.1.1.8 План за действие при извънредна ситуация

12.2 Инструкторът на CMAS има право да спре участието на всеки от курсистите в дейността, ако след оценка на риска се счете, че това е най-добре за него или/и всички участници.

12.3 Аварийно оборудване и процедури

12.3.1 Аварийно оборудване

12.3.1.1 За всички места, където се провеждат дейности в закрыти или открыти води, инструкторът на CMAS трябва да осигури следното:

- 12.3.1.1.1 Комплект за първа помощ, подходящ за планираните водолазни дейности;
- 12.3.1.1.2 Аварийен комплект за подаване на кислород с капацитет да подава 15 л/мин. в продължение на 20мин.; и
- 12.3.1.1.3 Комуникационна система, подходяща за извикване на Спешна медицинска помощ.

12.3.2 Процедури при спешен случай

- 12.3.2.1 Инструкторът на CMAS е необходимо да осигури на местата за спускане разписан аварийен план, включващ поне следната информация:
  - 12.3.2.1.1 Процедура за възстановяване на пострадалия, реанимация и евакуация;
  - 12.3.2.1.2 Начини за подаване аварийно на кислород; и
  - 12.3.2.1.3 Информация за най-близките медицински заведения (включително данни за най-близката барокамера)

12.4 Оборудване

12.4.1 Минималната екипировка, с която трябва да са оборудвани инструкторът на CMAS, водолазният лидер на CMAS и курсиста по време на провеждане на обучението за водолаз спасител в открыти или закрыти води е изброена в раздел „Б“ като дефиниция на „Минимално водолазно оборудване при провеждане на обучение“. Допуска се при някои упражнения, когато това не е практично, да не се носи цялата описана екипировка.

12.4.2 В случай, че инструкторът на CMAS или водолазният център от който е нает или представлява в това обучение, наема екипировка за курсиста за всяко спускане, то трябва да се подsigури че:

- 12.4.2.1 Водолазното оборудване, наето или предоставено на курсиста, отговаря на съответните международни стандарти описани в законодателството на държавата в която се представя настоящата програма за обучение.
- 12.4.2.2 Водолазното оборудване, което е наето за курсиста е преминало необходимия преглед и е напълно изправно.

- 12.4.2.3 Водолазната екипировка, е поддържана и обслужена в съответствие с инструкциите на производителя и това е отбелязано по съответния ред.
- 12.4.2.4 Курсистът е посъветван при избора на оборудване, като се отчита предвидената дейност и нуждите му (напр. правилен размер на устройството за компенсиране на плаваемостта или костюма)

- 12.5 Информация, която трябва да се предостави
  - 12.5.1 Преди всяко занятие в закрыта или открыта вода на курсистите трябва да се представят правила за сигурност от инструктора на CMAS, включително следното:
    - 12.5.1.1 Определяне на функцията на всеки помощник или друг персонал;
    - 12.5.1.2 Аварийни процедури;
    - 12.5.1.3 Определяне състава на групите; и
    - 12.5.1.4 Поведението изисквано от курсистите.
  - 12.5.2 Следната допълнителна информация се предоставя на участниците преди тренировъчно спускане в открыти води от инструктора на CMAS:
    - 12.5.2.1 Информация относно мястото за спускане, по-специално опасности, които биха могли да повлияят на безопасността на спускането (напр. подводни препятствия)
      - 12.5.2.1.1 Състава и размера на групите; и
      - 12.5.2.1.2 Лимити за дълбочина и време.

- 12.6 Съотношение инструктор/курсисти за практическото обучение
  - 12.6.1 Максималният брой курсисти при практически занятия е осем (8) души на инструктор. Двама (2) допълнителни курсисти могат да бъдат добавени към всеки CMAS водолаз водач до максимум дванадесет (12) участници на инструктор на CMAS. Тези съотношения се считат за максимални и трябва да бъдат намалени, ако условията на околната среда или други фактори го налагат

- 12.7 Обучение за прилагане на практически знания
  - 12.7.1 Преди да участва в занятията по прилагане на практически знания, участникът трябва да демонстрира достатъчно теоретични познания за съответните спасителни техники.
  - 12.7.2 Участниците получават първоначалното си обучение за всяко умение за спасяване под прякото наблюдение на инструктор на CMAS. По-нататъшното развитие на уменията може да продължи под пряко наблюдение на сертифициран CMAS водолаз водач и непряк надзор на инструктора. Инструкторът на CMAS трябва да провежда окончателната оценка, за да определи нивото на уменията на всеки курсист.

- 12.8 Обучение в закрыта вода
  - 12.8.1 Преди първото занятие в закрыта вода на курсиста трябва да бъде направена „Оценка на физическото състояние и плувната подготовка“, както е предписано в т.б.1.3 на този стандарт.
  - 12.8.2 Участникът се оценява от инструктор на CMAS и при необходимост получава допълнително упражнение относно уменията си, предписани в точка 10.2.1 от настоящия стандарт, по време на минимум едно (1) занятие в закрыта вода.
  - 12.8.3 Курсистите получават първоначалното си обучение за спасителни умения под директен надзор на инструктор на CMAS. Последващо развитие на уменията може да продължи под надзора на сертифициран CMAS водолаз водач и непряк надзор на инструктора. Инструкторът на CMAS трябва да провежда окончателната оценка, за да определи нивото на уменията на всеки курсист.

- 12.9 Обучение в открыта вода
  - 12.9.1 Преди да участва в тренировъчни спускания в открыта вода, кандидатът трябва да демонстрира достатъчно теоретични познания и умения за спасяване в закрыта вода.

- 12.9.2 Тренировъчно спасително спускане в открита вода, включва дейности предвидени и определени в раздел „Б“, т. 1.1.19 от този стандарт и се контролира пряко от инструктор на CMAS.
- 12.9.3 За да бъдат сертифицирани курсистите трябва да извършат поне две (2) тренировъчни спускания в открита вода под прякото наблюдение на инструктор на CMAS на дълбочина между девет (9) и двадесет (20) метра. Всички асистирани упражнения за изкачване се прекратяват на дълбочина 6 метра и трябва да бъдат пряко контролирани от инструктор на CMAS.
- 12.9.4 Всички умения за спасяване в открити води трябва да бъдат преподавани, пряко наблюдавани и оценявани от инструктор на CMAS, който трябва да бъде във водата по време на всяко тренировъчно спускане в открита вода. CMAS инструкторът трябва да контролира пряко учениците по време на цялото обучение за спасяване в открити води.
- 12.9.5 Всички тренировъчни спускания в открита вода трябва да се провеждат през светлата част на деня.
- 12.9.6 Не трябва да се провежда тренировъчно спускане в среда без пряк достъп до повърхността. Следователно не трябва да се провеждат спускания за тренировка в подводни пещери, потънали останки или под лед.
- 12.9.7 Не могат да се провеждат повече от две (2) спускания за тренировка в открита вода на ден.
- 12.9.8 Безопасността на курсистите е отговорност единствено на инструктора на CMAS. Той намаля отношението инструктор/курсист, както е предвидено в т. 12.6 от настоящия стандарт, когато условията на околната среда не са подходящи, например при влошена видимост или когато има силно течение. Инструкторът на CMAS може да използва допълнителни помощни средства за подобряване на безопасността като спусково въже, станция за подпомагане на повърхността или осигурители. Когато се използват асистенти при обучението, те трябва отговарят на изискванията, предписани в т. 1.1.13 от раздел „Б“ от този стандарт.
- 12.9.9 Инструкторът на CMAS ограничава броя на участниците в обучението за спасяване, така че той или CMAS водолаз водач да могат да установят физически контакт с всеки участник по всяко време при спускане в открита вода.
- 12.9.10 Инструкторът на CMAS ще отмени или прекъсне тренировъчното спускане в открити води, ако условията на околната среда, проблеми с оборудването или физическо или психическо състояние на някой участник го налагат.

13. **Оценяване**

13.1 Познание

- 13.1.1 Курсистът трябва да демонстрира пред инструктора на CMAS знания относно принципите за спасяване и техники при аварийни ситуации по време на спускане, като положи писмен или устен изпит. Този изпит трябва да провери теоретичните познания за спасяване при спускане съгласно т.9 и умения съгласно т.10 от този стандарт.

13.2 Приложение на практически знания

- 13.2.1 Участникът трябва да демонстрира пред инструктора на CMAS владене на уменията за спасяване, както е предписано в точка 10.1 от настоящия стандарт, по време на едно или повече практически занятия.

13.3 Похвати за спасяване в закрыта вода

- 13.3.1 Кандидатът трябва да демонстрира на инструктора на CMAS владене на уменията за спасяване в закрыта вода, както е предписано в т. 10.2 от стандарта по време едно или повече занимания.

13.4 Похвати за спасяване в открита вода

- 13.4.1 Курсистът трябва да демонстрира пред инструктора на CMAS владение на уменията за спасяване в открита вода, както е предписано в т. 10.3 от стандарта по време на най-малко две тренировъчни спускания.
- 13.4.2 Всяко спускане за тренировка по спасяване в открита вода трябва да се състои от дейностите описани в т.1.1.19 от раздел „Б“.

14. Изисквания към инструктора и помощник инструктора

- 14.1 Тази програма за обучение може да бъде провеждана само от инструктор на CMAS с минимум квалификация две звезди, който също притежава сертификат CMAS водолаз спасител и отговаря на изискванията описани в т.1.1.5 от раздел „Б“ на този стандарт.
- 14.2 Инструкторът на CMAS две звезди може да бъде подпомаган от инструктор на CMAS една звезда, който притежава сертификат за CMAS водолаз спасител и отговаря на изискванията от т.1.1.7 от определенията в раздел „Б“ или от CMAS водолаз водач притежаващ сертификат CMAS водолаз спасител и отговарящ на предписаното в т. 1.1.5 от раздел „Б“ от настоящия стандарт.

15. Сертифициране

- 15.1 След успешно завършване на програмата за обучение на участникът ще бъде връчена карта CMAS водолаз спасител.

16. Осигуряване на качество

- 16.1 Както CMAS international, така и CMAS федерацията имат право да постановят такива мерки за осигуряване на качество, които считат за подходящи, за да гарантират, че навсякъде всички обучения за CMAS водолаз спасител съответстват на минималните изисквания на този стандарт.